

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛОЖЕННЯ
про інституційний репозитарій
Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного
(зі змінами та доповненнями від 15.09.2021 р.)

Мелітополь
2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає основні поняття, завдання, принципи формування інституційного репозитарію (електронного архіву) Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (далі ТДАТУ або Університет), а також регламентує основні засади управління репозитарієм.

1.2. Інституційний репозитарій ТДАТУ (далі Репозитарій) – це електронний архів для систематизації та зберігання електронних копій документів наукового, освітнього й методичного призначення, створених викладачами, співробітниками, аспірантами, студентами ТДАТУ, котрий надає до цих матеріалів постійний відкритий безкоштовний повнотекстовий доступ через ІНТЕРНЕТ.

1.3. Інституційний репозитарій ТДАТУ входить в структуру Національного репозитарія академічних текстів, підпорядкованого Міністерству освіти і науки України.

1.4. Репозитарій є частиною загальної електронної колекції Наукової бібліотеки (далі НБ) ТДАТУ.

1.5. Інституційний репозитарій ТДАТУ має скорочену назву ElarTSATU, яка є аббревіатурою повної назви англійською мовою (Electronic Repository Tavia State Agrotechnological University). Адреса Репозитарію в Інтернеті: <http://elar.tsatu.edu.ua/>.

1.6. Репозитарій ElarTSATU формується та функціонує у відповідності до наступних документів:

- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про Національну програму інформатизації»;
- Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»;
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- Закон України «Про авторське право та суміжні права»;
- Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах»;
- Положення про наукову бібліотеку ТДАТУ;
- Дане Положення.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

Автор – фізична особа, котра своєю творчою працею створила твір, і якій належить виняткове право щодо твору, відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» чи договору.

Академічний текст — авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць.

Архівна колекція – це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо).

Виключне право – це майнове право. Виключне право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

Відкритий доступ – безкоштовний повнотекстовий доступ користувачів до матеріалів, розміщених у мережі ІНТЕРНЕТ, з правом читати, завантажувати, копіювати, розповсюджувати, друкувати та посилатися на тексти.

Депозитор – особа, яка здійснює архівування матеріалів в репозитарії.

Депонована наукова робота - передана на зберігання до установ державної системи науково-технічної інформації наукова робота.

Дисертація — кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук.

Договір приєднання (далі – Договір) – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропоновувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

Електронний архів– це відкритий електронний архів матеріалів наукового та навчально-методичного призначення, створених науковцями, науково-педагогічними працівниками, аспірантами та здобувачами вищої освіти.

Кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти — самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії (PhD).

Колекція – сукупність документів, що мають наукову, художню, історичну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною тощо).

Наукове видання – видання, що містить результати теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятники культури і історичні документи.

Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.

Самоархівування – розміщення авторами електронних версій своїх наукових праць у загальнодоступних архівах електронних документів.

Спільнота ElarTSATU:

- зареєстрований для участі в Репозитарії науковий підрозділ ТДАТУ, як то факультет, кафедра, центр, інститут чи інша наукова група або особа, що займається та продукує наукові роботи;
- кожна така спільнота може призначати координатора, який працюватиме з бібліотекою для підтримки Репозитарію.

Твори – створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків:

- письмові твори наукового, технічного чи іншого характеру (монографії, підручники, навчальні посібники, курси лекцій, статті);
- аналітичні огляди, звіти, презентації;
- аудіовізуальні твори;
- фотографічні твори;

3. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕПОЗИТАРІЮ

3.1. Основне призначення Репозитарію ТДАТУ – накопичення, систематизація, зберігання наукових, освітніх та навчально-методичних матеріалів університетської

спільноти, а також поширення цих матеріалів у цифровому вигляді засобами ІНТЕРНЕТ-технологій у середовищі українського та світового науково-освітнього співтовариства.

3.2. Мета та завдання Репозитарію ElarTSATU:

- забезпечити місце і спосіб централізованого і довготривалого зберігання на сервері Наукової бібліотеки в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяти зростанню популярності університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі ;
- стимулювати приєднання науковців ТДАТУ до європейських та світових наукових спільнот;
- створити надійну й доступну систему обліку публікацій наукових робіт факультетів та окремих працівників ТДАТУ.

3.3. Основні характеристики ElarTSATU :

- репозитарій ТДАТУ є веб-орієнтованою, кумулятивною базою даних електронних ресурсів - колекції записів, призначених для постійного поповнення, зберігання і надання доступу на довготривалій основі, що визначена Університетом;
- система, що дозволяє розміщувати матеріали особам після реєстрації на підставі діючих нормативних документів та підтверджує факт, авторство і дату розміщення матеріалів;
- система, що надає вільний безкоштовний повнотекстовий доступ до матеріалів з можливостями пошуку та ієрархічного перегляду за фондами, колекціями, авторами, назвами, ключовими словами, датами публікації тощо;
- репозитарій створений на програмному забезпеченні відкритого доступу Dspace 5.3, розробки Масачусетського технологічного університету, що підтримує протокол обміну даними OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting) та взаємодіє з іншими системами обміну метаданими OpenDOAR, ROAR та іншими.

4. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

4.1. Загальне управління ElarTSATU здійснює Координаційна рада, яка призначається наказом ректора. До координаційної ради входять:

- директор НБ;
- начальник Центру інформаційних технологій і систем (ЦІТІС);
- координатори (представники) від факультетів - заступники деканів з наукової роботи;

4.2. Наукова бібліотека університету виступає координатором і основним виконавцем процесу створення Репозитарію та призначає адміністратора ElarTSATU.

4.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення (далі – відділ ІТКЗ) наукової бібліотеки та Центр інформаційних технологій та систем (ЦІТІС).

4.4. За збереження електронних документів Репозитарію відповідає відділ ІТКЗ.

4.5. Науково-методична рада НБ встановлює обов'язкові до виконання всіма користувачами репозитарію ТДАТУ вимоги, що регламентують:

- коло осіб, які можуть розміщувати свої документи в Репозитарії ТДАТУ;
- перелік документів та порядок їх розміщення;
- порядок вирішення суперечок щодо розміщення документів в Репозитарії;
- порядок відкликання документів з Репозитарію;
- перелік форматів документів, які можуть бути розміщені в Репозитарії ТДАТУ;
- шаблони документів, обов'язкові метадані документів і фондів (колекцій).

4.6. За потребою до роботи з університетським Репозитарієм долучаються працівники будь-якого відділу НБ або структурних підрозділів університету.

5. СТРУКТУРА РЕПОЗИТАРІЮ

5.1. Репозитарій ТДАТУ є універсальним за змістом науково-освітнім зібранням. Структура кореневого каталогу ElarTSATU складається з фондів спільнот, які в Репозитарії виділені наступним чином:

- за факультетами та науковими підрозділами університету;
- за типами матеріалів;
- за назвами наукових видань.

Як спільноти в Репозитарії виділені такі підрозділи ТДАТУ:

- «Alma Mater» - історія та сьогодення Університету
- Дисертації, автореферати дисертацій
- Звіти з НДР
- Звіти ректора ТДАТУ
- Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів
- Коледжі ТДАТУ
- Матеріали конференцій, збірники
- Монографії
- Навчальні видання. Конспекти лекцій
- Навчально-методичні роботи
- Наукова бібліотека
- Наукові фахові видання ТДАТУ
- ННІ загальноуніверситетської підготовки
- Патенти та авторські свідоцтва
- Презентації
- Публікації авторів, сторонніх університету
- Публікації здобувачів вищої освіти
- Університетська газета
- Факультет Агротехнологій та екології
- Факультет Економіки та бізнесу
- Факультет Енергетики
- Факультет Інженерії та комп'ютерних технологій
- Факультет Механіко-технологічний

5.2. Кожна спільнота може мати колекції (Додаток 1).

5.3 Роботи докторантів та аспірантів відображаються в спільнотах факультетів.

5.4 Випускні роботи бакалаврів та магістрів відображаються в спільноті «Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів».

5.5 За формою подання інформаційних даних та відомостей до фонду ElarTSATU можуть бути залучені як електронні аналоги друкованих видань, так і самостійні електронні видання, які не мають аналогів, зафіксованих на інших носіях.

5.6. У фонді Репозитарію містяться видання, а також посилання на мережеві ресурси (адреси, які вказують на фізичне місце розташування електронного документа в локальній мережі чи ІНТЕРНЕТ).

5.7. Загальна структура університетського репозитарію визначається та затверджується науково-методичною радою НБ.

5.8. Фонди Репозитарію містять такі типи видань:

- монографії, підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, тематичні збірки, матеріали конференцій, семінарів, статті, тези конференцій тощо;
- бакалаврські, магістерські та наукові роботи здобувачів вищої освіти;
- дисертації, що захищені співробітниками університету та автореферати дисертацій;
- інші документи наукового, освітнього призначення за бажанням авторів.

5.9. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові, числові, картографічні дані, електронні зображення, аудіо і відео файли, презентації, електронні інтерактивні мультимедіа.

5.10. Джерелами формування фонду визначені такі: оцифрування видань, що зберігаються у фондах бібліотеки, кафедр Університету тощо; добір електронних видань, вільно розміщених в ІНТЕРНЕТ; надходження електронних документів від авторів/правовласників тощо.

5.11. Хронологічні рамки для документів, що передаються до Репозитарію, не встановлюються.

5.12. Метадані можуть бути використані на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження з Репозитарієм.

5.13. Метадані не можуть бути використані з комерційною метою без попереднього офіційного узгодження з Репозитарієм.

6. ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДАНИХ ТА РОЗМІЩЕННЯ ПУБЛІКАЦІЙ У РЕПОЗИТАРІЇ

6.1. Репозитарій поповнюється документами, які самостійно архівують автори. Для отримання можливості самоархівування автор повинен зареєструватися та отримати права користувача-депозитора у адміністратора ElarTSATU .

6.2. На прохання автора адміністратор ElarTSATU може надати права депозитора бібліотекарю або координатору спільноти, котрий здійснить архівування матеріалу, переданого автором в електронному вигляді.

6.3. Формати, рекомендовані для застосування, при розміщенні матеріалів:

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3

6.4. Розміщення матеріалів у Репозитарії необхідно здійснювати згідно Вимог: (Додаток 2).

6.5. Якщо факультет (Вчена рада університету, інституту або факультету) визнає низький рівень роботи, представленої автором у факультетській спільноті Репозитарію, Координаційна рада дає доручення адміністратору ElarTSATU вилучити цей документ.

6.6. Роботи аспірантів і здобувачів вищої освіти розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника.

6.7. Адміністратор Репозитарію перевіряє розміщений примірник лише на релевантність межах Репозитарію та відповідність формату.

7. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

7.1. Електронні видання, що складають фонд електронного архіву-репозитарію, є об'єктами авторського права й охороняються законодавством України та міжнародними конвенціями.

7.2. Відкритий доступ не скасовує авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані й зберігаються за ним незалежно від способу публікації.

7.3. Копії матеріалів, що розміщені в ElarTSATU, можуть бути відтворені, представлені чи передані третій стороні й збережені в базах даних у будь-якому форматі та на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження. При цьому зміст матеріалу не може бути змінений жодним способом та обов'язково мають бути вказані:

- автор(и), назва та всі інші елементи бібліографічного опису;
- гіперпосилання та/або URL на сторінку оригінальних метаданих.

7.4. Повнотекстові матеріали та інші цифрові дані (наповнення) не можуть бути продані або іншим способом реалізовані з комерційною метою без офіційного дозволу власників авторських прав.

7.5. Автори можуть розміщувати лише свої власні роботи, при цьому погоджуючись із умовами авторського договору, який пропонує система.

7.6. За якість розміщених матеріалів відповідають автори.

7.7. Автори несуть повну відповідальність за будь-які порушення авторського права в матеріалах, розміщених у ElarTSATU.

7.8. Авторським ліцензійним договором автор підтверджує передачу Університету на безоплатній основі невиключні права на використання твору:

- на внесення твору у базу даних Репозитарію ТДАТУ ;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

7.9. Твір не може бути розміщений у Репозитарії ТДАТУ, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

Структура Інституційного репозитарія ТДАТУ ElarTSATU

"Alma Mater" - історія та сьогодення Університету

- Історія та сьогодення МІМСГ, ТДАТА, ТДАТУ

Дисертації, автореферати дисертацій

- Дисертації, автореферати дисертацій

Звіти з НДР

- Звіти з НДР

Звіти ректора ТДАТУ

- Звіти ректора

Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів

- Бакалаврські роботи
- Магістерські роботи

Коледжі ТДАТУ

- ВСП Бердянський фаховий коледж ТДАТУ
- ВСП Василівський фаховий коледж ТДАТУ
- ВСП Мелітопольський фаховий коледж ТДАТУ
- ВСП Новокаховський фаховий коледж ТДАТУ
- ВСП Ногайський фаховий коледж ТДАТУ
- ВСП Оріхівський фаховий коледж ТДАТУ

Матеріали конференцій, збірники

- Збірники
- Конференції ТДАТУ

Монографії

- Монографії

Навчальні видання. Конспекти лекцій

- Конспекти лекцій
- Навчальні видання

Навчально-методичні роботи

- Навчально-методичні вказівки (архів)

Наукова бібліотека ТДАТУ

- Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ
- Звіти наукової бібліотеки
- Медіа-калейдоскоп наукової бібліотеки
- Наукові школи і напрями ТДАТУ
- Публікації наукової бібліотеки

Наукові фахові видання ТДАТУ

- Англomовний журнал ТДАТУ “Journal of Agriculture and Environment”
- Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)
- Науковий вісник ТДАТУ
- Праці ТДАТУ

ННІ загальноуніверситетської підготовки

- кафедра Іноземних мов
- кафедра Суспільно-гуманітарних наук
- кафедра Фізичного виховання і спорту

Патенти та авторські свідоцтва

- Авторські свідоцтва
- Патенти

Презентації

- Презентації

Публікації авторів, сторонніх університету

- Публікації авторів, сторонніх університету

Публікації студентів

- Збірники наукових праць магістрантів та студентів
- Конференції студентів та магістрантів
- Публікації студентів

Університетська газета

- Університетська газета

Факультет Агротехнологій та екології

- кафедра Геоєкології та землеустрою
- кафедра Плодоовочівництва, виноградарства та біохімії
- кафедра Рослинництва ім. професора В.В. Калитки
- кафедра Харчових технологій та готельно-ресторанної справи
- кафедра Цивільної безпеки

Факультет Економіки та бізнесу

- кафедра Бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
- кафедра Маркетингу
- кафедра Менеджменту
- кафедра Обліку і оподаткування
- кафедра Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
- Кафедра Публічного управління, адміністрування та права
- кафедра Фінансів, банківської справа та страхування

Факультет Енергетики та комп'ютерних технологій

- кафедра Вищої математики і фізики
- кафедра Електроенергетики і автоматизації
- кафедра Електротехніки і електромеханіки ім. професора В.В. Овчарова
- кафедра Електротехнологій і теплових процесів
- кафедра Комп'ютерних наук

Факультет Механіко-технологічний

- кафедра Машиновикористання в землеробстві
- кафедра Мехатронних систем та транспортних технологій
- кафедра Обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф.Ю. Ялпачика
- кафедра Сільськогосподарських машин
- кафедра Технічного сервісу та систем в АПК
- кафедра Технічної механіки та комп'ютерного проектування ім. професора В.М. Найдиша
- кафедра Технологій конструкційних матеріалів

**Вимоги до матеріалів, наданих для розміщення
в Репозитарії ТДАТУ**

Необхідні відомості	Поля для заповнення автором
Матеріал публікувався або розповсюджувався раніше	Інформація щодо публікацій (рік, місце видання (джерело), видавництво)
Матеріал включає більше 1 файлу	Кількість файлів (один ресурс може включати декілька файлів)
Бібліографічний опис (повний бібл. опис для опублікованих матеріалів згідно з рекомендаціями ДСТУ ГОСТ 7.1-2006)	Бібліографічний опис робиться згідно з методичними рекомендаціями, розміщеними на сайті бібліотеки
Видавець/ видавництво (факультативно)	
Науковий керівник (якщо є)	
Автор, співавтори українською мовою (Прізвище ім'я та по батькові повністю)	
Автор, співавтори російською мовою (Прізвище ім'я та по батькові повністю)	
Автор, співавтори англійською мовою (Прізвище та ім'я). При введенні англійською мовою прізвища та імені застосовується транслітерація.	
Назва матеріалу українською мовою	
Назва матеріалу російською мовою	
Назва матеріалу англійською мовою	
Ключові слова українською мовою (не менше 4-5 слів чи словосполучень)	
Ключові слова російською мовою (не менше 4-5 слів чи словосполучень)	
Ключові слова англійською мовою (не менше 4-5 слів чи словосполучень)	
Дата публікації (рік – обов'язково, день, місяць – факультативно)	
Назва журналу, рік, номер, сторінки (для статті)	
Ідентифікатори (ISSN, ISBN, DOI)	
Характер або жанр змісту ресурсу (обрати необхідне)	Стаття, Книга, Глава з книги, Навчальний об'єкт, Зображення, Зображення тривимірне, Мапа, Монографія, Препринт, Презентація,

	Звукозапис, Програмне забезпечення, Технічний звіт, Дисертація, Відео-матеріал, інше
Мова (мова оригіналу твору)	
Анотація українською мовою	
Анотація російською мовою	
Анотація англійською мовою	
Файл	Назва файла-латинськими літерами, цифрами, без пробілів, коротка